

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Γνωμοδότηση υπ' αριθ. 326

Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους τμ. Ε'
Συνεδρίαση της 23^{ης} Μαΐου 2000

Σύνθεση:

Προεδρεύων : Δημήτριος Λάκκας, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους,
κωλυμένου του Προεδρεύοντος Αντιπροέδρου του ΝΣΚ

Νομικοί Σύμβουλοι : Ηλίας Παπαδόπουλος, Κων/νος Μπακάλης, Χαρίκλεια
Παλαιολόγου, Φώτης Τάτσης και Νικηφόρος Κανιούρας.

Εισηγήτρια : Ιωάννα Καραγιαννοπούλου, Πάρεδρος ΝΣΚ

Αριθ.Ερωτήματος : Υπ' αριθ. 297015/5-11-99 έγγραφο Δ/σης Αλ/κών Εφαρ-
μογών και ΕΑΠ -τμ. 5 του Υπουργείου Γεωργίας.

Περίληψη Ερωτήματος: Δημόσιες Ιχθυόσκαλες: 1) Ποιός είναι κύριος των έργων
επεκτάσεως και εκσυγχρονισμού των δημοσίων ιχθυο-
σκαλών όταν αυτά τα έργα υλοποιούνται από τον φο-
ρέα διοίκησης και διαχείρισης της ιχθυόσκαλας με
δαπάνη καλυπτόμενη 100% από τον αλληλόχρεο
λογαριασμό του άρθ.18 παρ.2 του β.δ. 939/65, και ποιός
όταν αυτά υλοποιούνται με συμμετοχή του ως άνω
φορέως κατ' αρχήν, που εν συνεχεία καλύπτεται από τον
προαναφερόμενο λογαριασμό και 2) εάν είναι δυνατόν
τα έργα εκσυγχρονισμού των δημοσίων ιχθυοσκαλών
που εντάσσονται σε Κοινοτικά Προγράμματα, να

υλοποιούνται από τον φορέα διοίκησης και διαχείρισης των ιχθυοσκαλών χωρίς τη δική του χρηματοδοτική συμμετοχή.

Επί του ως άνω ερωτήματος το Ε΄ τμήμα του ΝΣΚ γνωμοδότησε ομοφώνως ως ακολούθως:

A.1. Στις διατάξεις του ν.420/70, προ της τροποποίησής του ~~του ν. 1740/87~~ ορίζοντο τα ακόλουθα: «Άρθρο 22. παρ.1. Υπό τον όρον «ιχθυόσκαλα» νοείται το σύνολον των πάσης φύσεως λιμενικών εγκαταστάσεων, ως κρηπιδώματα, κτίρια, ψυγεία και μηχανικός εξοπλισμός αυτών, μετά της ουναψούς προς αυτάς χερσαίας ζώνης, αίτινες αποσκοπούν..... παρ.2. Η διοίκησης και διαχείρισης των υπό του Δημοσίου κατασκευαζομένων ιχθυοσκαλών ασκείται αποκλειστικώς υπό του Υπουργείου Γεωργίας κατά τα δια του παρόντος κεφαλαίου καθοριζόμενα. παρ.3.....». «Άρθρο 25 παρ.1.Ο Υπουργός Γεωργίας δύναται να εγγράφη εις τον προϋπολογισμόν του Υπουργείου Γεωργίας τας απαιτούμενας πιστώσεις δια την δαπάναις του Δημοσίου κατασκευήν και άλλων ιχθυοσκαλών εις τους ενδεδειγμένους αλιευτικούς λιμένας.....παρ.2. Δια την ίδρυσιν ιχθυοσκάλας υπό νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ή οργανισμού τινός ή ιδιώτου εις οιανδήποτε περιοχήν της χώρας-απαιτείται εγκριτική απόφασις σκοπιμότητος του Υπουργού Γεωργίας.....». «Άρθρο 26 παρ.1. Δια διατάγματος εκδιδομένου επί τη προτάσει του Υπουργού Γεωργίας δύναται να ανατίθεται η διοίκησης και διαχείρισις των δαπάναις του Δημοσίου κατασκευαζομένων ιχθυοσκαλών κχωρισμένως δι' εκάστην ή δια το σύνολον τούτων εις νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή εις οργανισμόν ή τράπεζαν ή επιχείρησιν,..... εις ην επιχείρησιν συμμετέχει δια κεφαλαίων του το Δημόσιον. Δια του άρθρ. 3 παρ.5 του ν. 1740/87 το άρθρ. 26 του ως άνω νόμου τροποποιήθηκε, χωρίς

επί της ουσίας να διαφοροποιηθεί, ως ακολούθως «Με δ/τα που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Γεωργίας μπορεί να ανατίθεται η διοίκηση και διαχείριση καθεμιάς ή όλων των ιχθυοσκαλών και ιχθυαγορών που έχουν κατασκευασθεί ή κατασκευάζονται με δαπάνες του δημοσίου, σε ν.π.δ.δ. ή τράπεζες ή επιχειρήσεις του δημοσίου τομέα..... παρ.2 Για τις υπηρεσίες που παρέχονται στις ιχθυόσκαλες ή τις ιχθυαγορές μπορεί να επιβληθεί στους συναλλασσόμενους ειδικό τέλος..... παρ.3. Οι ιχθυόσκαλες και ιχθυαγορές ανήκουν στην κυριότητα του δημοσίου αν έχουν κατασκευασθεί με δαπάνη του .....». Στο άρθρο μόνο του β.δ. 491/72 ορίζεται ότι: «παρ.1. Η διοίκησης και διαχείρισης των υπό του Δημοσίου κατασκευαζομένων Ιχθυοσκαλών ανατίθεται εις την Αγροτικήν Τράπεζαν της Ελλάδος (Α.Τ.Ε.) άμα τη εξαγορά υπ' αυτής του 75% των μετοχών της εταιρείας Αναπτύξεως της Αλιείας (ΕΤΑΝΑΠ).....». Τέλος στο άρθ. 19 του β.δ.939/65 ορίζονται τα εξής: «παρ.1. Υπό του φορέως καταρτίζεται ενιαίος ετήσιος προϋπολογισμός των ιχθυοσκαλών..... παρ.2. Εις τον προϋπολογισμόν των ιχθυοσκαλών αναγράφονται τα πάσης φύσεως έσοδα και έξοδα αυτών..... Εις το σκέλος των εξόδων αναγράφονται αι πάσης φύσεως δαπάναι διοικήσεως, λειτουργίας, προσωπικού, συντηρήσεως, μελετών.....το υπέρ του φορέως ιχθυοσκαλών ποσοστόν αποζημιώσεως.....Τα έξοδα των ιχθυοσκαλών τηρούνται υπό του φορέως εις ίδιον λογαριασμόν. Ο προϋπολογισμός θα διαλαμβάνη εις ιδιαίτερον τμήμα αναλυτικώς τας προβλεπομένας δαπάνας επεκτάσεων, συμπληρώσεων και εξοπλισμού των ιχθυοσκαλών παρ.3.....».

2. Στις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2792/99 του Συμβουλίου της 17^{ης} Δεκεμβρίου 1999 για τον καθορισμό των λεπτομερών κανόνων και ρυθμίσεων σχετικά με την κοινοτική διαρθρωτική βοήθεια στον τομέα της αλιείας, μεταξύ άλλων ορίζονται και τα ακόλουθα: « ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ. Έχοντας υπόψη: .....Εκτιμώντας τα

ακόλουθα: 1).....9) θα πρέπει να καθοριστούν οι λεπτομέρειες χορήγησης ενισχύσεων για την προστασία και ανάπτυξη των υδάτινων πόρων για την υδατοκαλλιέργεια, για τον εξοπλισμό αλιευτικών λιμένων .....

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ.....άρθ.3 παρ.1. Ο προγραμματισμός ο οποίος προσδιορίζεται στο άρθρ. 9 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/99 είναι σύμφωνος προς τους στόχους της κοινής αλιευτικής πολιτικής.....Ο προγραμματισμός καλύπτει το σύνολο των τομέων που αναφέρονται στους τίτλους II,III και IV.....ΤΙΤΛΟΣ III. Άρθρο 13 παρ.1. Τα κράτη μέλη μπορούν υπό τους όρους που καθορίζονται στο παράρτημα III, να λαμβάνουν μέτρα για την ενθάρρυνση υλικών επενδύσεων στους εξής τομείς: α).....γ) εξοπλισμός αλιευτικών λιμένων δ) .....

ΤΙΤΛΟΣ IV. Άρθρο 14. παρ.1. Τα κράτη μέλη μπορούν, υπό τους όρους που καθορίζονται στο παράρτημα III, να λαμβάνουν μέτρα υπέρ ενεργειών συλλογικού χαρακτήρα για την έρευνα και προώθηση νέων αγορών για τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας που περιλαμβάνουν ιδίως: α) .....η) συμβουλές και ενισχύσεις στην πώληση καθώς και προσφορά υπηρεσιών στους εμπόρους χονδρικής και λιανικής και στις οργανώσεις παραγωγών. παρ.2.....

Άρθρο 15 παρ.1. Τα κράτη μέλη μπορούν να ενθαρρύνουν τη σύσταση και τη διευκόλυνση της λειτουργίας οργανώσεων παραγωγών που αναγνωρίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3739/92. α) ενίσχυση μπορεί να χορηγηθεί στις οργανώσεις παραγωγών που ιδρύονται.....β).....γ) οι ενισχύσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β) καταβάλλονται στους τελικούς δικαιούχους εντός .....παρ.2. Τα κράτη μέλη μπορούν να ενθαρρύνουν βραχυπρόθεσμες ενέργειες συλλογικού ενδιαφέροντος οι οποίες υπερβαίνουν κανονικά το πεδίο των ενεργειών των ιδιωτικών επιχειρήσεων .....

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV. ΚΛΙΜΑΚΕΣ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΑ ΒΟΗΘΕΙΑΣ παρ.1.....παρ.2. Για όλες τις

ενέργειες που αναφέρονται στους τίτλους 11, III και IV, τα όρια κοινοτικής χρηματοδοτικής συμμετοχής (Α) του συνόλου των δημοσίων χρηματοδοτικών συμμετοχών (εθνικών, περιφερειακών και άλλων) του οικείου κράτους μέλους (Β) και ενδεχομένως της χρηματοδοτικής συμμετοχής των ιδιωτών δικαιούχων (Γ) υπόκεινται στους εξής όρους που εκφράζονται σε ποσοστά επιλεξιμών δαπανών. Ομάδα 1.....Ομάδα 3.

Υδατοκαλλιέργεια (άρθρ. 13 παρ.1 στοιχ.β), εξοπλισμός αλιευτικών λιμένων με τη χρηματοδοτική συμμετοχή ιδιωτών δικαιούχων (άρθρ.13 παρ.1 στ.γ.), μεταποίηση και εμπορία (άρθρ.13 παρ.1 στ.δ.), αλιεία στα εσωτερικά ύδατα (άρθρ.13 παρ.1 στ. ε), μέτρα για την έρευνα και προώθηση νέων αγορών με τη χρηματοδοτική συμμετοχή ιδιωτών δικαιούχων (άρθρ.14), ενέργειες που τίθενται σε εφαρμογή από επαγγελματίες του κλάδου με τη χρηματοδοτική συμμετοχή ιδιωτών δικαιούχων (άρθρ.15 παρ.2).....».

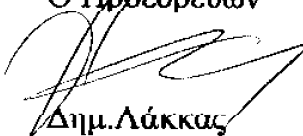
B.1) Από τον συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων προκύπτουν τα ακόλουθα: Ως ιχθυόσκαλα νοείται το σύνολο των πάσης φύσεως λιμενικών εγκαταστάσεων περιλαμβανουσών τόσο τις κτιριακές εγκαταστάσεις και τον εν γένει εξοπλισμό τους, όσον και την σχετική μ' αυτές χερσαία ζώνη. Στην Ελληνική Επικράτεια επιτρέπεται κατά νόμον η δημιουργία ιχθυοσκαλών εκ μέρους τόσο του Δημοσίου, όσο και άλλων νομικών προσώπων ή ιδιωτών. Ως δημόσιες θεωρούνται οι ιχθυόσκαλες που κατασκευάζονται δαπάναις του Δημοσίου, των δαπανών καλυπτομένων από έσοδα προερχόμενα από τον κρατικό προϋπολογισμό, αλλά και εξ άλλων πηγών, εγγραφομένων, όπως και των εξόδων, στον τηρούμενο υπό των ιχθυοσκαλών προϋπολογισμό. Στον προϋπολογισμό αυτό εγγράφονται και άρα καλύπτονται με δημόσια χρήματα, και οι δαπάνες για την επέκταση, συμπλήρωση και εξοπλισμό των ιχθυοσκαλών, γεγονός που αυτομάτως καθιστά και τα έργα αυτά δημόσια. Τέλος από τις προαναφερόμενες

διατάξεις προκύπτει ότι το Δημόσιο δύναται να αναθέτει σε άλλο φορέα την διοίκηση και διαχείριση των ιχθυοσκαλών του, του φορέως διαχειρίσεως μη αποκτώντος εκ της αναθέσεως αυτής και μόνον, πέραν της σχετικής αποζημιώσεώς του, και κάποιου άλλου δικαιώματος επί των ιχθυοσκαλών, αρχικών και μετ' επέκτασιν, και δη εμπραγμάτου. Τα ανωτέρω δεν αναιρούνται εκ των διαλαμβανομένων στο άρθρ. 3 παρ.2α της μεταξύ του Δημοσίου και της ΑΤΕ υπογραφείσης από 29-9-75 συμβάσεως, με την οποία ανετέθη στην ΑΤΕ και εν συνεχεία, δυνάμει του άρθρ. 1 της ως άνω συμβάσεως, στην ΕΤΑΝΑΑ η διοίκηση και διαχείριση των δημοσίων ιχθυοσκαλών, σύμφωνα με το οποίο «Δια τον αρτιότερον εξοπλισμόν των ιχθυοσκαλών και την αποτελεσματικώτεραν εξυπηρέτησιν των δι' αυτών διακινουμένων αλιευμάτων και των εν αυταίς συναλλασσομένων,- υπό τους υγιεινοτέρους όρους,- υποχρεούται η ΑΤΕ όπως προβαίνη εις την προμήθειαν των αναγκαιούντων μηχανημάτων,.....ως και εις επεκτάσεις και βελτιώσεις των Ιχθ/λών, χρησιμοποιούσα προς τούτο το πιστωτικόν υπόλοιπον του Λογαριασμού των Ιχθυοσκαλών και εν ανεπαρκεία τούτου ίδια αυτής κεφάλαια, χρεώσει του λογαριασμού τούτου», και τούτο διότι όλες οι πιο πάνω εργασίες, επεκτάσεως, βελτιώσεως κλπ., είτε εξ αρχής είτε εν τέλει καλύπτονται με δημόσια χρήματα και άρα οι εγκαταστάσεις ανήκουν στην κυριότητα του Δημοσίου.

2) Η Ευρωπαϊκή Ένωση εντός των πλαισίων της αναδιάρθρωσης του τομέως της αλιείας και της ενισχύσεως των ασκούντων τις εν λόγω δραστηριότητες, ιδιωτών και δημοσίων φορέων, ενισχύει αυτούς εάν ενταχθούν σε σχετικά προγράμματα, καθορίζοντας συγχρόνως και τα όρια χρηματοδοτικής συμμετοχής αυτών, δικαιούχων της ενισχύσεως. Επίσης προκύπτει, ότι ενώ στις εν γένει ενισχύσεις προβλέπεται συμμετοχή και του κράτους μέλους, χρηματοδοτική συμμετοχή των ιδιωτών προβλέπεται μόνον εφ' όσον αυτοί είναι και δικαιούχοι της ενισχύσεως ως ασκούντες,

ιδίω ονόματι, και ιδίω δικαιώματι, τις εν λόγω δραστηριότητες. Εν προκειμένω ο φορέας διοίκησης ασκεί τις σχετικές με τις ιχθυόσκαλες δραστηριότητες ως διαχειριστής και μόνον των ιχθυοσκαλών κατ' εντολήν και για λογαριασμό του Δημοσίου το οποίο είναι κύριο των ιχθυοσκαλών κατά τα άνω και το οποίο ως εκ τούτου σε περίπτωση εντάξεώς του σε κοινοτικό πρόγραμμα είναι και δικαιούχος της ενίσχυσης. Με δεδομένα τα ανωτέρω συνεπώς και, αφού ούτε από διάταξη νόμου αλλά ούτε και από όρο της ως άνω συμβάσεως προβλέπεται χρηματοδοτική συμμετοχή του φορέως, δεν υποχρεούται αυτός εν περιπτώσει εντάξεως των έργων επεκτάσεως των ιχθυοσκαλών σε κοινοτικά προγράμματα να συμμετάσχει στη χρηματοδότηση του έργου δι' ιδίων αυτού πόρων.

Γ. Κατόπιν των ανωτέρω, επί του προαναφερομένου ερωτήματος προσήκει η απάντηση ότι: 1) τα έργα επεκτάσεως και εκσυγχρονισμού των δημοσίων ιχθυοσκαλών, υλοποιούνται μεν υπό του φορέως διοικήσεως και διαχειρίσεως των ιχθυοσκαλών, δαπάναις όμως πάντοτε του Δημοσίου και συνεπώς η κυριότης των έργων αυτών ανήκει στο Δημόσιο και 2) ότι δεν απαιτείται χρηματοδοτική συμμετοχή του φορέως διοίκησης και διαχείρισης των δημοσίων ιχθυοσκαλών των έργων εκσυγχρονισμού αυτών (ιχθυοσκαλών) όταν αυτά ενταχθούν σε σχετικά Κοινοτικά Προγράμματα.

ΕΦΘΕΡΗΘΗ
7.6.2000
Ο Πρόεδρος

Δημ. Λάκκας

Νομικός Σύμβουλος ΝΣΚ

Η Εισηγήτρια

Ιωάννα Καραγιαννοπούλου
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.